

Kéz – Mű – Remek

Népművészeti Nemzeti Szalon a Műcsarnokban

► A Műcsarnokban megrendezett Nemzeti Szalonok sorában 2018-ban azon népi kézművesmesterek és népművészek mutatkoznak be, akik alkotómunkájukban a népművészeti hagyományt tekintik ihlető forrásnak.

A rendezők célja megmutatni azt, hogy a hagyo-

mány, amire úgy tekintünk, mint tárgyi, táncos és zenei anyanyelvünkre, miként tud jelen lenni napjainkban, a 21. századi ember életében.

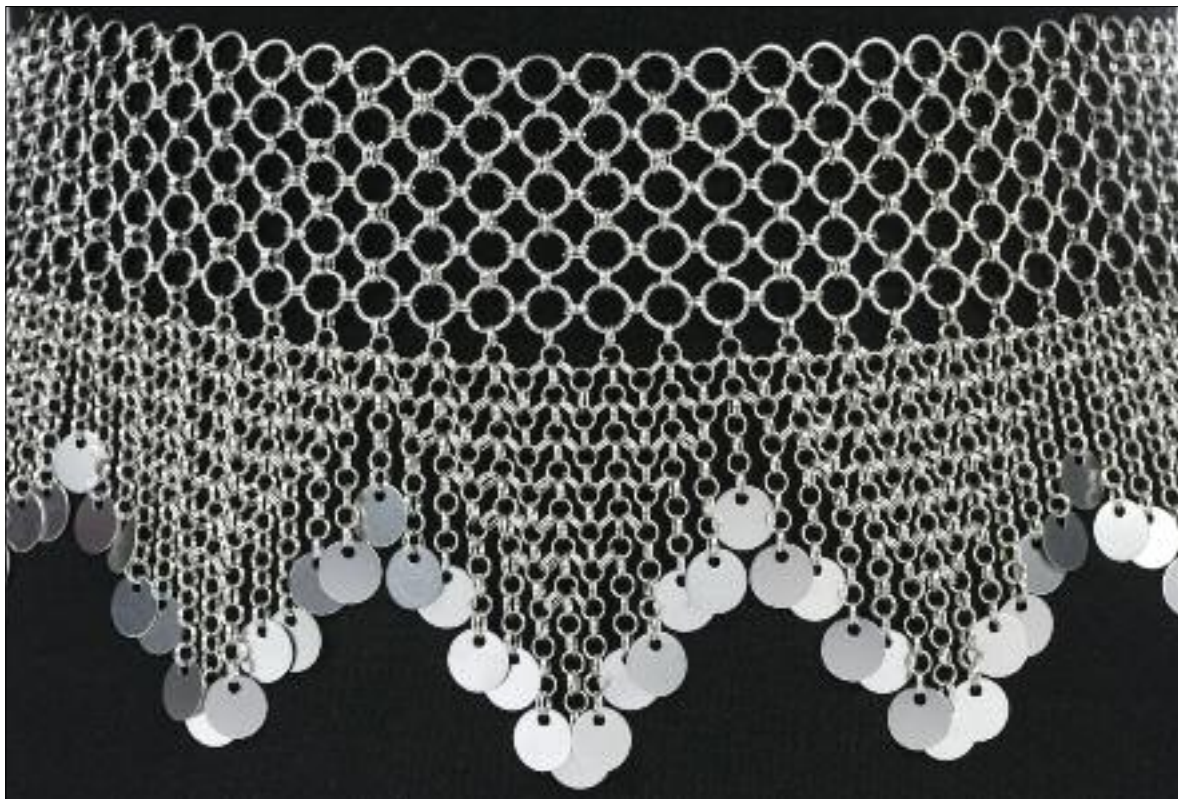
Az 1970-es évek úgynevezett nomád nemzedéke, táncázás generációja új, friss szemléletet hozott a népművészetről addig alkotott képbe.

Fotó: Dusa Gábor

Nagy Beáta:
Bórtáska /
Beáta Nagy:
Leather handbag

**Kovács Anna:
Ékszer (részlet) /
Anna Kovács:
Jewel (detail)**

Fotó: Dusa Gábor

**Bujtor Tibor:
Kutyagerinc /
Tibor Bujtor:
Kettle coaster**

Fotó: Dusa Gábor

A néptánc a színpadról visszakerült az emberek közé, a kézművestárgyak pedig életre keltek azáltal, hogy a funkció és a forma került előtérbe – a népi kultúra újra élhetővé, megélhetővé vált. Közösségi formákban léteznek tovább, nem a tradicionális értelemben kistáji-települési közösség kultúrájaként, hanem azoknak az embereknek közösségében, akik számára ez a kultúra inspirációt jelentő, életető forrás. Erre utal Sebő Ferenc híressé vált mondása, miszerint a hagyomány nem rab, hogy őrizzük, nem beteg, hogy ápoljuk, a hagyományt megélni kell.

Ebben a szellemileg nagyon inspiráló időszakban egymásra talált a zene, a tánc, a kézművesség, az építéset, a társművészetek, valamint az akkor bontakozó „öko”-gondolat. Az azóta eltelt ötven év bebizonyította, hogy ez a mozgalom nem tisztavirág-életű divat, nem egy lázadó, fiatal generáció szubkultúrája

volt, hanem sokkal több annál: a hagyományörzésnek ez a modellje a szellemi világörökség része lett, s kisugárzó, magával ragadó, közösségeket kovácsoló hatása következtében számtalan országban indult el a táncházmozgalom magyar mintára. Norvégiában a magyar modell nyomán népművészeti egyetemet is alapítottak. Számtalan kihalásra ítélt mesterség, értékes mesterségbeli tudás marad fenn a mai kézműves-

mesterek keze által, akik ezt az örökséget korunkban is használható, szerethető tárgyak képében őrzik és tárják a kiállítás látogatói elé.

A Szalon tizenkét termében a tárlat kurátorai áttekintést adnak a táncházmozgalom kezdeteiről, teremről teremre haladva prezentálják, hogy a hagyományos paraszti kultúrából merítő kortárs népi kézművesség miképpen teheti szebbé, gazdagabbá mai éle-

Fotó: Dusa Gábor

**Hegyaljai Tünde:
Nemezpárnák és
gyalogszék nemezelt
ülőlappal /
Tünde Hegyaljai:
Felt cushions
and foot stool
with felt seat cover**

Gyenes Tamás:
Ácsolt láda /
Tamás Gyenes:
Chest

Fotó: Dusa Gábor

tünket, megmutatva népművészetünk gazdagságát, sokszínűségét. A közönség megismerheti emblematicus tájegységeink korábbi és ma is élő népművészeti

kultúráját, példákat láthat arra, hogy lakóköznyezetünkben, településeinkben, otthonainkban, öltözetünkben, valamint szakrális tereinkben miként adha-

tunk helyet a kortárs népművészetnek, megtudhatja, hogy a népművészeti kézműveshagyomány gazdag tárházából miként merítenek alkotóink e területen belül is, és azt is, hogy milyen iskolákban lehet ezt a tudást elsajátítani.

A „*kéz intelligenciája*”-gondolat vezérfonalként húzódik végig a tárlaton. A mai „egyszer használatos” termékek világában, bármerre megyünk, ugyanazokkal a termékekkel találkozunk. Talán emiatt értékelődött fel a lokális kultúra, melynek megbecsülése mostanra szintén világtrenddé vált. Reméljük, ez talán újra növeli a mives kézművestermékek iránti igényt, keresletet, aminek nagyon gazdag és élő hazai kézműveskultúránkkal, kiváló kézművesmestereink által megőrzött szakmai tudással magas színvonalon tudunk megfelelni.

A kéz általi intelligencia fontos azért is, mert számtalan olyan ember kerül kapcsolatba a népi kézművességgel tanfolyamainkon, akik jó életszínvonalat biztosító pályájuk mellett, sőt akár azt felváltva a szellemi és lelki kiegészítést ellensúlyozandó tanulnak mesterségeket.

A tárlaton azok a kortárs kézművesek mutatkoznak be alkotásaikkal, akik az elmúlt öt-tíz évben a legfontosabb szakmai pályázatokon a legkiválóbb eredményeket érték el mives remekekkel. A hét regionális

Fotó: Dusa Gábor

helyszínen történő gyűjtést és válogatást követően több száz alkotó körülbelül ezer műve lesz látható.

A Szalon ideje alatt mód nyílik arra is, hogy a látogató maga is kipróbálja és megtapasztalja a kézművésesség számtalan fortélyát, megszólaltasson különleges hangszereket, beálljon egy-egy jeles naphoz (Szent György napja – pásztorok ünnepe, Pünkösöd, Szent Iván napja és Kisasszony napja) kötődő egész napos program (április 22., május 21., június 23., augusztus 11.) keretében táncolni, énekelni.

A Szalonhoz az eddigi gyakorlatnak megfelelően katalógus is kapcsolódik, amelyben a kiállítás koncepciója szerint termenként megtalálhatók a kiállított alkotások fotói és az alkotók biográfiája.

BESZPRÉMY KATALIN

vezető kurátor, a Hagyományok Háza Népművészeti Módszertani Műhelyének vezetője

(Kéz – Mű – Remek. Népművészet. Nemzeti Szalon 2018. Múcsarnok, Budapest, 2018. április 21. – augusztus 20. Szakmai és művészeti koncepcióért felelős kurátor: Fülemile Ágnes PhD, tudományos főmunkatárs, Néprajztudományi Intézet, Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Magyar Tudományos Akadémia. Kurátorok: Pál Miklós-né, a Népművészeti Egyesületek Szövetségének elnöke; Szabó Zoltán főmuzeológus, a Hagyományok Háza tagintézményeként működő Magyar Népi Iparművészeti Múzeum vezetője; Szerényi Béla népzeneész, az Óbudai Népzenei Iskola igazgatója. Látványterv, installáció: prof. dr. habil. Jakab Csaba DLA, egyetemi tanár, építőművész, építész, belsőépítész, bútortervező, szakíró.)

←
**Klenczer Erzsébet:
Sodringoltsuhé falvédő
(részlet) /
Erzsébet Klenczer:
Wall-hanging made
of husk (detail)**

Fotó: Dusa Gábor